ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _3_

«_20_» _սեպտեմբեր_ 2023_ թ.

__ՄՀ/բ-055 Ընտանիքի հոգեբանություն ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ _011401.00.6ՄԱՄՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ_
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ __________011401.19.6 _ՀԼԳ, 011401.20.6 ՌԼԳ ՕԼԳ_________
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ ______բակալավր_______
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝_մանկավարժության և հոգեբանության /ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ __առկա_______
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ երրորդ _առաջին կիսամյակ__

Դասախոս(ներ)՝ ____ Նունե Կոստանդյան
/անուն, ազգանուն

Էլ. հասցե/ներ__**kostandyan.n55@_gmail.com**_____________

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում…………………………… 3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները……………………………………… 3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները…………………………………………… 4
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ………………………………… …
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ……………………………………………… …
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ………………………………………………… …
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները ………………………………… …
8. Դասավանդման մեթոդներ…………………………………………………… …
9. Ուսումնառության մեթոդները………………………………………………… …
10 Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ……………………………………………………………………………… …
11 Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ…………………
12 Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ………………………………… …
 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ …
 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………………… …
 12.3. Լաբորատոր աշխատանքներիուսումնամեթոդական քարտ………………………………………………………………………… …
 12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ………… …
13 Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում………………… …
14 Գնահատում…………………………………………………………………… …
 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում……………………………… …
 14.2. Հարցաշար…………………………………………………………… …
 14.3. Գնահատման չափանիշներ………………………………………… …
15 Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ………………………………………… …

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

Կարևոր է է «Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր » առարկայի դերը ժամանակակից կյանքում , թե որպես ճանաչողական պրոցես , թե որպես մարդու կյանքում ընտանիք ձևավորելու գործում անհրաժեշտ գիտելիք և հմտություն ձևավորելու գործընթաց: Այս տեսանկյունից այն համարվում է հիմնարար գիտելիքներ հաղորդող և մասնագիտորեն պատրաստող և ուղղորդող կարևորագույն առարկա : Առարկանբաղկացածէ 2 բաժնից, որընախատեսված է բակալավրիատում դասավանդելու , որպես հիմնական առարկա : ՈՒսանողները ծանոթանում են առարկայի տեսական բովանդակությանը , փորձում են տիրապետել անձի ընտանիք կազմելու առանձնահատկություններին : «Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր »առարկան ապահովում է անհրաժեշտ տեսական գիտելիքների ապահովումը ՝ հետագայում որպես հոգեբան աշխատելու համար : Դասընթացը ավարտվում է ստուգարքով :

«Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր » դասընթացը ընդհանուր մասնագիտական է: Դասընթացը հիմնվում է ուսանողների՝ հանրակրթությունից ստացած հոգեբանա կան գիտելիքների վրա: Օգտագործվում են հընթացս ձեռք բերած հմտություններ կարողությունների, գիտելիքի ձևավորման գործընթացում: Դասընթացի ուսումնասիրությունը կարևո ր բաղադրիչ է ընտանիքի հոգեբանությանաշխատանքի գործընթացը ճիշտ ընկալելու համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է

1. Ուսանողներինզինելտարիքային հոգեբանության առարկայի , նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով :

2. Խորացնելընդլայնելուսանողներիընդհանուրտեսական, կիրառականմեթոդականգիտելիքները:

3. Ուսանողներինգաղափարտալ ժամանակակից ընտանիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ :

4. Ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում ձեռքբերածգիտելիքներննունակություններըկիրառելպրակտիկայում: Նախապատրաստելհոգեբանականգիտություններիշարքիառարկաների (ընդհանուրհոգեբանություն, մանկավարժականհոգեբանություն, սոցիալականհոգեբանություն, սպորտիհոգեբանություն, նայլն) հետ կապին:

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծմանհարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

1. տեսական գիտելիքներ հաղորդել դասավանդվող առարկայի վերաբերյալ,
2. բացատրել և բացահայտել առարկայի կարևորությունը ընդհանուր գիտական համակարգում ,
3. ուսանողին ներկայացնել ընտանիքի հոգեբանության վերաբերյալ ստացած տեսական գիտելիքների և առկա իրավիճակային խնդիրների կապը,
4. սովորեցնել ուսանողներին նախորդ կետի յուրացման արդյունքում կատարել նախասիրած թեմայով հետազոտական աշխատանք,ամփոփել իր կատարած աշխատանքը ,

- :

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

4.2. Միջանձնայինկոմպետենցիաներ (ՄՁԿ)

- քննադատականվերլուծությունևինքնաքննադատմանունակություն (ՄՁԿ1)
- թիմայինաշխատանք (ՄՁԿ 2)
- միջառարկայականթիմումաշխատելուունակություն (ՄՁԿ 4)
- բազմաձևությանևբազմամշակութայնությանընդունում (ՄՁԿ 6)
- բարոյականարժեքներ (ՄՁԿ 8)

4.3. Համակարգայինկոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

- գիտելիքներըգործնականումկիրառելուկարողություն (ՀԳԿ 1)
- հետազոտություններկատարելուունակություններ (ՀԳԿ 2)
- սովորելուունակություն (ՀԳԿ 3)
- առաջնորդիհատկություններ (ՀԳԿ 6)
- որակիկարևորությանգիտակցում (ՀԳԿ 11)

4.4. Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- հստակհաղորդելստացվածհենքայինգիտելիքները (ԱԿ 2)
- ցուցաբերելառարկայիընդհանուրկառուցվածքիևառանձինմասերիմիջևկապերիիմացություն (ԱԿ 4)
- հասկանալևօգտագործելքննադատականվերլուծությանտեսություններիզարգացմանմեթոդները (ԱԿ 5)

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2]

5.Վերջնարդյունքներ.

- ԳԻՏԵՆԱ՝

«Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր » ուսումնասիրմանառարկան , տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին , պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում :

- ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

- ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կիրառել ընտանիքի հոգեբանության հետազոտության մեթոդները,
- որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

- ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- Տիրապետումէընտանիքի հոգեբանությունառարկային, մեթոդներինխնդիրներին:
- Տիրապետումէառարկայի կառուցվածքիմասինգիտելիքներին:
- Ունիանհրաժեշտգիտելիքներիմացականգործընթացներիվերաբերյալ:
- Ունիանրաժեշտգիտելիքներընտանիքի հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և հուզակամայինգործընթացներիվերաբերյալ:

[2]http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

5. **Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].**

Կարևոր է ճիշտ գնահատել դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների կարողությունների ,հմտությունների ձևավորման հարցում և այն համադել աշխատաշուկայի պահանջարկին:

6. **Դասընթացի ծավալը,ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը**

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը(կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն	16	
Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	9,6	
Ընդամենը	35,8	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն/հանրագումարային քննություն)	ստուգարք	

7. <u>**Ուսումնական աշխատանքների տեսակները**</u>[4].
   - **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է

[3]Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնականաշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:
  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատորաշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրելթեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսւոթյուն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:
  Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրա-կացություն
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:
  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝
  - <u>**Ռեֆերատ**</u> – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ

---

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):

- Գործարար խաղեր – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- Էսսե– արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- Կլոր սեղան – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն– ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- Նախագծերի մեթոդ– ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- Հարցի նախապատրաստման մոդել –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նահանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- Աշխատանքային տետր– նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- Զեկույց– որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- Հարցազրույց– վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝** [6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում,*թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր….

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են** [7] ՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում….

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստտեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույնաշխատ անք
1.	Ընռանիքի հոգեբ. առարկան , խնդիրները ։ Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ , ընտանիքի տեսակները	2		2		
2.	Ընտանիքի պատմական զարգացումը ։ Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն։	2		2		
3.	Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը	2		2		
4.	Ընտանիք կազմելու մոտիվացիաները և ընտրության մեխանիզմները ։Միջանձնայինգրավչություն , հոգեբանականնմանություններևտարբերություններ	2		2		
5.	Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները ։ Ամուսինների հարմարման տեսակները ։	2		2		
6.	Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը , փակուղի։	2		2		
7.	Ամուսնալուծություն ,վիճակագրությունը ։	2		2		

[8]Նման է օրացուցային պլանին

8.	Ամուսնալուծության հետևանքները :	2				
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		16		14		2,8

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

12.

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ս.Ա.Սեդրակյան ,Ընտանիքի հոգեբանություն ,Երևան, 2010 թ .,	2010 թ .,
2.	ԱդոյանԱ., Սիրոնընտանիքիէվոլյուցիան , 1- ինհ., Երևան ,1967, 2 –րդհ., Երևան , 1972 թ. :	1972 թ.
3.	Ա.Նալչաջյան «Ընտանիքիհոգեբանություն», Երևան 1997	1997
4.	ԱրզումանյանԱ . , Անբարենպաստընտանիքի երեխայիեs–իդրսևորումներիհոգեբանականյուրատիպությունըսոցիալականացմանվաղշրջանում , «Հոգեբանությունըևկյանքը» , հանդես 2 ,«Զանգակ– 97 » , Երևան ,2002 թ . :	2002 թ .
5.	Ա.Ի.Կրավչենկո ,Սոցիոլոգիա , Երևան 2002 թ .	2002 թ .
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	ԱմիրյանՍ . Խոհերընտանիքիմիջանձնայինփոխհարաբերությունների մասին , 2002թ.	2002թ.
2.	ԱդիբեկյանԱ. Հայընտանիքիբջջայնացմանհեռանկարները , Հայընտանիքիներկաննապագան ,	1994 :

	Թեզիսներգիտաժողովիզեկուցումների , Երևան ,1994 :	
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

13. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

13.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Ըռանիքի հոգեբ. և խորհ. առարկան , խնդիրները		2	Ս.Ա.Սեղրակյան ,Ընտանիքի հոգեբանություն ,Երևան, 2010 թ .,
2.	Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ , ընտանիքի տեսակները		2	Ս.Ա.Սեղրակյան ,Ընտանիքի հոգեբանություն ,Երևան, 2010 թ .,
	Ընտանիքի պատմական զարգացումը : Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն: Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը :		4	ԱդոյանԱ., Սիրոնընտանիքիէվոլյուցիան , 1- ինh., Երևան ,1967, 2 –րդհ., Երևան , 1972 թ. :
	Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը , փակուղի:		4	Ս.Ա.Սեղրակյան ,Ընտանիքի հոգեբանություն ,Երևան, 2010 թ ., 1. Ա.Ի.Կրավչենկո

[9]Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	Ամուսնալուծություն ,վիճակագրությունը ,հետևանքները:		4	1. ,Սոցիոլոգիա , Երևան 2004 թ .
			16	

Հիմնական գրականություն

14. Հիմնականգրականություն

14.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձև	Գրականություն[10]

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	:				

14.2. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
1.					
2.					

[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

14.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[12]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգմանձևը	Գրականություն[13]
1.	Այլ ազգերի հարսանեկան ավանդույթներ					
2.	Ընտանեկան բռնություններ, ֆեմինիզմ , գեյշաներ					

15. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[14]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

[12] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[13] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[14] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

16. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ,քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[15]:

16.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

16.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

---

[15]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

Դասընթացն ամփոփվում է /ստուգարքով:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

16.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Ընռանիքի հոգեբանության առարկան ,խնդիրները :
2. Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ :
3. Ընտանիքիք պատմական զարգացումը :
4. Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն :
5. Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը:
6. Խանդ ; Խանդի բաղադրիչները:
7. Ընտանիք կազմելու մոտիվացիաները և ընտրության մեխանիզմները
8. Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները :
9. Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը , փակուղի:
10. Ամուսնալուծություն :

<u>Ա)1-ինընթացիկքննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկված թեմաները.**
- **Ընդգրկված հարցեր.**

11. Ընռանիքի հոգեբանության առարկան ,խնդիրները :
12. Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ :
13. Ընտանիքիք պատմական զարգացումը :
14. Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն :
15. Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը:

<u>Բ)2-րդ ընթացիկքննություն (կիսամյակի19-20 շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկվող թեմաները.**
- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Խանդ ; Խանդի բաղադրիչները:
2. Ընտանիք կազմելու մոտիվացիաները և ընտրության մեխանիզմները
3. Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները :

4. Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը , փակուղի:
5. Ամուսնալուծություն :

16.4. Գնահատման չափանիշները[16].

- Տեսական գիտելիքները………:
- Գործնականաշխատանքները……:
- Սեմինար պարապմունքները……:
- Լաբորատորաշխատանքները….:
- Ինքնուրույն աշխատանքը….:

[16]Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ _011401.00.6ՄԱՄՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ_
____

/դասիչ,
մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ ____011401.19.6 _ՀԼԳ, 011401.20.6 ՌԼԳ ՕԼԳ____

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ ______ բակալավր___________________________________

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Վանաձոր 2022

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ-055-Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	38	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	9,6		
	Ընդամենը	35,8		
Ստուգման ձևը	*Ստուգարք՝ ըստ նախապես տրամադրված հարցաշարի*			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել տարիքային հոգեբանության առարկայի, նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով : 2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ ժամանակակից ընտանիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ : 4. Ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն,			

	մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Ընդհանուր հոգեբանության ուսումնասիրման առարկան, տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին, պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում: *Հմտություն* • Տիրապետում է ընտանիքի հոգեբանություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: • Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: • Ունի անրաժեշտ գիտելիքներ ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և հուզակամային գործընթացների վերաբերյալ *Կարողունակություն* • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • կիրառել ընտանիքի հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, • որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
Դասընթացի բովանդակությունը	1. Ընտանիքի հոգեբանության առարկան , խնդիրերը , նպատակները 2 . Ընտանիքի սոցիալ – հոգեբանական ուսումնասիրության հիմնախնդիրները 3.Դերերի տեսությունները և ընտանիքի խնդիրներին դերային մոտեցումները : 4 .Ընտանեկան տեսակների պատմական զարգացումը և ընտանեկան դերերը : 5 . Արդի բջջային ընտանիքի ձևավորման և զարգացման

	փուլերը: 6 .Ընտանեկան բախումների էությունը և հաղթահարման ուղիները : 7 .Ներընտանեկան հարմարումը և ընտանիքի ստեղծումը: 8. Ընտանեկան բախումը և ճգնաժամերը: 9.Ամուսնալուծությունը և դրա հետևանքները :
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գրավոր հարցում, Չնավորող գնահատում- Բանավոր հարցում, անհատական և խմբային առաջադրանքներ, բազմակի ընտրության թեստեր, բանավեճ, քննարկում, ելույթ:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Шнейдер, Лидия Бернгардовна. Семейная психология. — М.: Деловая книга, 1999. — 3000 экз. 2. ՍեդրակԱ. Սեդրակյան, Ընտանիքիհոգեբանություներևան 2010: 3. ԱդիբեկյանԱ., Հայ ընտանիքի բջջայնացման հեռանկարները, Հա յընտանիքի ներկան և ապագան, Թեզիսներ գիտաժողովի զեկուցումների, Երևան 1994 4. Дружинин В.Н. Психология семьи. – Екатеринбург, 2000 5. Основы психологии семьи и семейного консультирования: Учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений /Под общ.ред.Н.Н.Посысоева. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. – 328с. 6. Психологическая диагностика семейных отношений / В.И.Слепкова, Т.А.Заеко.- Լրացուցիչ- 1. Ամիրյան Ս., Խոհեր ընտանիքի էվոլյուցիան, Ih., Երևան, 1967, IIh., Երևան, 1972: 2. Мозырь: Содействие, 2006. – 196с. 6. Шнейдер Л.Б. Семейная психология: Учебное пособие для вузов. 2-ое изд. – М.: Академический проект; Екатеринбург, 2006. – 768с